

सत्यमेव जयते

महाराष्ट्र शासन राजपत्र

असाधारण भाग चार-क

वर्ष १२, अंक ५]

सोमवार, फेब्रुवारी १६, २०२६/माघ २७, शके १९४७

[पृष्ठे ७, किंमत : रुपये ९.००

असाधारण क्रमांक ८

प्राधिकृत प्रकाशन

महाराष्ट्र शासनाव्यतिरिक्त इतर वैधानिक प्राधिकाऱ्यांनी तयार केलेले
(भाग एक, एक-अ व एक-ल यांमध्ये प्रसिद्ध केलेले वैधानिक नियम व आदेश यांव्यतिरिक्त इतर)
वैधानिक नियम व आदेश; यात भारत सरकार, उच्च न्यायालय, पोलीस आयुक्त, आयुक्त (राज्य उत्पादन शुल्क),
जिल्हादंडाधिकारी व निवडणूक आयोग, निवडणूक न्यायाधिकरण, निवडणूक निर्णय अधिकारी व निवडणूक आयोगाखालील
इतर प्राधिकारी यांनी तयार केलेले वैधानिक नियम व आदेश यांचा समावेश होतो.

सामान्य प्रशासन विभाग

मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२, दिनांक १६ फेब्रुवारी २०२६

अधिसूचना

जनग-१२२६/प्र.क्र.१२/विकाअ-भारत सरकारचे राजपत्र, असाधारण भाग (II) खंड (३) उपखंड (II)
२२ जानेवारी, २०२६ मध्ये गृह मंत्रालय (भारताचे महारजिस्ट्रार यांचे कार्यालय), नवी दिल्ली यांची प्रसिद्ध झालेली
दिनांक २२ जानेवारी, २०२६ ची इंग्रजी व हिंदी मधील अधिसूचना व तिचा मराठी अनुवाद सर्व संबंधितांच्या माहितीसाठी
पुनर्प्रकाशित करण्यात येत आहे.

भारत सरकार

गृह मंत्रालय

(भारत के महारजिस्ट्रार का कार्यालय)

अधिसूचना

नई दिल्ली, २२ जनवरी २०२६

अधिसूचना

का.आ. ३५३ (अ).— केंद्रीय सरकार, जनगणना अधिनियम, १९४८ (१९४८ का ३७) की धारा ८ की उपधारा (१) के द्वारा प्रदत्त
शक्तियों का प्रयोग करते हुए और भारत के राजपत्र, असाधारण, भाग २, खंड ३ उपखंड (ii) तारीख ९ जनवरी, २०२० में प्रकाशित
भारत सरकार के गृह मंत्रालय (भारत के महारजिस्ट्रार का कार्यालय) की अधिसूचना संख्यांक का.आ. १२० (अ) तारीख ७ जनवरी,
२०२० के अधिक्रमण में, उन बातों के सिवाय अधिक्रान्त करते हुए, जिन्हें ऐसे अधिक्रमण से पहले किया गया है या करने का लोप किया

गया है, यह अनुदेश देती है कि वे सभी जनगणना अधिकारी जिसके लिए उन्हें नियुक्त किया गया है, अपनी नियुक्ति से संबंधित स्थानीय क्षेत्रों की सीमाओं के भीतर भारत की जनगणना २०२७ के संबंध में मकानसूचीकरण तथा मकानों की गणना अनुसूचियों के माध्यम से जानकारी एकत्र करने के लिए नीचे प्रगणित मदों के संबंध में सभी व्यक्तियों से इस प्रकार के प्रश्न पूछें, अर्थात:—

१. भवन नंबर (नगर या स्थानीय प्राधिकरण अथवा जनगणना नंबर)
२. जनगणना मकान नंबर
३. जनगणना मकान के फर्श में प्रयुक्त प्रमुख सामग्री
४. जनगणना मकान के दीवार में प्रयुक्त प्रमुख सामग्री
५. जनगणना मकान के छत में प्रयुक्त प्रमुख सामग्री
६. जनगणना मकान के उपयोग
७. जनगणना मकान की हालत
८. परिवार क्रमांक
९. परिवार में सामान्यतः रहने वाले व्यक्तियों की कुल संख्या
१०. परिवार के मुखिया का नाम
११. परिवार के मुखिया का लिंग
१२. क्या परिवार का मुखिया अनुसूचित जाति / अनुसूचित जनजाति / अन्य से संबंधित है
१३. मकान के स्वामित्व की स्थिति
१४. परिवार के पास रहने के लिए उपलब्ध कमरों की संख्या
१५. परिवार में रहने वाले विवाहित दंपतियों की संख्या
१६. पेयजल का मुख्य स्रोत
१७. पेयजल स्रोत की उपलब्धता
१८. प्रकाश का मुख्य स्रोत
१९. शौचालय की सुलभता
२०. शौचालय का प्रकार
२१. गंदे पानी की निकासी
२२. स्नानगृह की उपलब्धता
२३. रसोईघर और एलपीजी/पीएनजी कनेक्शन की उपलब्धता
२४. खाना पकाने के लिए प्रयुक्त मुख्य ईंधन
२५. रेडियो/ट्रांजिस्टर
२६. टेलीविजन
२७. इंटरनेट सुविधा
२८. लैपटॉप/कंप्यूटर
२९. टेलीफोन/मोबाइल फोन/स्मार्ट फोन

३०. साइकिल/स्कूटर/मोटरसाइकिल/मोपेड
३१. कार/जीप/वैन
३२. परिवार द्वारा उपभोग किया जाने वाले मुख्य अनाज
३३. मोबाइल नंबर (केवल जनगणना संबंधी संसूचना के लिए)।

[फा. सं. ९/८/२०२५-सीडी (सीइएन)]

मृत्युंजय कुमार नारायण,
भारत के महारजिस्ट्रार एवं जनगणना आयुक्त।

MINISTRY OF HOME AFFAIRS
(Office of Registrar General India)

NOTIFICATION

New Delhi, 22nd January 2026

S.O.353 (E).— In exercise of the powers conferred by sub-section (1) of Section 8 of the Census Act, 1948 (37 of 1948), and in supersession of the notification of the Government of India in the Ministry of Home Affairs (Office of the Registrar General, India) number S.O. 120(E), dated the 7th January 2020 published in the *Gazette of India*, Extraordinary, Part II, Section 3, sub-section (ii), dated the 9th January 2020, except as respects things done or omitted to be done before such supersession, the Central Government hereby instructs that all the Census Officers may, within the limits of the local areas for which they have been respectively appointed, ask all such questions from all persons on the items enumerated below for collecting information through the houselisting and housing census schedule in connection with the Census of India 2027 namely :—

1. Building number (Municipal or local authority or census number).
2. Census house number.
3. Predominant material of floor of the census house.
4. Predominant material of wall of the census house.
5. Predominant material of roof of the census house.
6. Ascertain use of census house.
7. Condition of the census house.
8. Household number.
9. Total number of persons normally residing in the household.
10. Name of the head of the household.
11. Sex of the head of the household.
12. Whether the head of the household belongs to Scheduled Caste/Scheduled Tribe / Other.
13. Ownership status of the census house.
14. Number of dwelling rooms exclusively in possession of the household.
15. Number of married couple (s) living in the household.
16. Main source of drinking water.
17. Availability of drinking water source.
18. Main source of lighting.
19. Access to latrine.
20. Type of latrine.
21. Waste water outlet.
22. Availability of bathing facility.
23. Availability of kitchen and LPG/PNG connection.
24. Main fuel used for cooking.
25. Radio/Transistor.
26. Television.
27. Access to internet.

28. Laptop/Computer.
29. Telephone/Mobile Phone/Smartphone.
30. Bicycle/Scooter/Motorcycle/Moped.
31. Car/Jeep/Van.
32. Main Cereal consumed in the household.
33. Mobile Number (for census related communications only).

[F. No. 9/8/2025-CD (CEN)]

MRITUNJAY KUMAR NARAYAN,
Registrar General and Census Commission of
India.

गृह मंत्रालय
(भारताचे महारजिस्ट्रार यांचे कार्यालय)

अधिसूचना

नवी दिल्ली, दिनांक २२ जानेवारी २०२६

सा.अ. ३५३ (ई).— जनगणना अधिनियम, १९४८ (१९४८ चे ३७) च्या कलम ८ च्या उप-कलम (१) प्रदत्त अधिकारांतर्गत, तसेच **केंद्र शासन राजपत्र**, असाधारण, भाग II, विभाग ३, उपविभाग (ii), दिनांक ९ जानेवारी २०२० मध्ये प्रकाशित भारत सरकार, गृह मंत्रालय (भारताचे महानिबंधक कार्यालय) यांची अधिसूचना क्रमांक सा.अ. १२० (ई), दिनांक ७ जानेवारी २०२० अधिक्रमित करून, अशा अधिक्रमणापूर्वी केलेल्या किंवा करण्यापासून वगळलेल्या बाबी वगळता, राज्य शासन याद्वारे असे निर्देश देते की, सर्व जनगणना अधिकाऱ्यांनी, ज्या स्थानिक क्षेत्रांसाठी त्यांची नियुक्ती करण्यात आलेली आहे, त्या कार्यक्षेत्राच्या मर्यादेत, भारताची जनगणना-२०२७ च्या संदर्भात घरयादी व घरगणना पत्रकाद्वारे माहिती संकलनासाठी, खालील नमूद केलेल्या बाबींवरील सर्व प्रश्न विचारावेत, अर्थात :—

१. इमारत क्रमांक (नगरपालिका / स्थानिक संस्था अथवा गणना क्रमांक).
२. गणना घर क्रमांक.
३. गणना घराच्या जमिनीसाठी मुख्यतः वापरलेले साहित्य.
४. गणना घराच्या भिंतीसाठी मुख्यतः वापरलेले साहित्य.
५. गणना घराच्या छप्परासाठी मुख्यतः वापरलेले साहित्य.
६. गणना घराच्या वापरासंबंधी खात्री करा.
७. गणना घराची स्थिती.
८. कुटुंब क्रमांक.
९. कुटुंबात सामान्यतः निवास करणाऱ्या व्यक्तींची एकूण संख्या.
१०. कुटुंब प्रमुखाचे नाव.
११. कुटुंब प्रमुखाचे लिंग.
१२. जर कुटुंब प्रमुख अनुसूचित जाती/अनुसूचित जमाती/इतर प्रवर्गातील असल्यास.
१३. गणना घराच्या मालकी हक्काची स्थिती.
१४. केवळ या कुटुंबाच्या ताब्यात असलेल्या निवासयोग्य खोल्यांची संख्या.
१५. या कुटुंबात राहत असलेल्या विवाहित जोडप्यांची संख्या.
१६. पिण्याच्या पाण्याचा मुख्य स्रोत.
१७. पिण्याच्या पाण्याची उपलब्धता असलेला स्रोत.
१८. प्रकाशाचा मुख्य स्रोत.
१९. शौचालयाची उपलब्धता.
२०. शौचालयाचा प्रकार.
२१. सांडपाणी सोडण्यासाठी जोडलेली व्यवस्था.
२२. स्नानगृहाची उपलब्धता.

२३. स्वयंपाकघराची उपलब्धता आणि एलपीजी/पीएनजी जोडणी.
२४. स्वयंपाकासाठी वापरण्यात येणारे मुख्य इंधन.
२५. रेडिओ/ट्रान्झिस्टर.
२६. दूरचित्रवाणी.
२७. इंटरनेट उपलब्धता.
२८. लॅपटॉप/ संगणक.
२९. दूरध्वनी/मोबाइल फोन/स्मार्ट फोन.
३०. सायकल/स्कूटर/मोटरसायकल/मोपेड.
३१. कार/जीप/व्हॅन.
३२. कुटुंबात सेवन केले जाणारे मुख्य धान्य.
३३. मोबाइल क्रमांक (फक्त जनगणनेसंबंधी संपर्काकरिता).

[फा. सं. ९/८/२०२५-सीडी (सीइएन)]

मृत्युंजय कुमार नारायण,
भारताचे महारजिस्ट्रार व जनगणना आयुक्त.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

भ. बु. गावडे,
शासनाचे सहसचिव.